

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/41/2012
Identifikačné číslo spisu:	1011200365
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:1011200365.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Slovenský plynárenský priemysel, a. s., so sídlom Mlynské Nivy 44/a, Bratislava, IČO: XX XXX XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou DEDÁK & Partners, s. r. o., so sídlom Mlynské Nivy 45, Bratislava, proti žalovanej Rade pre reguláciu, so sídlom Bajkalská 27, Bratislava, zastúpenej JUDr. Milošom Kvasňovským, advokátom, Mestská 2/A, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 10/14066/10/RpR z 21. decembra 2010 spolu s rozhodnutím Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 0006/2010/P-ZK, z 19. augusta 2010, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3S/40/2011-173 z 22. mája 2012 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3S/40/2011-173 z 22. mája 2012 p o t v r d z u j e .

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podaný v konaní o žalobe smerujúcej proti rozhodnutiu žalovanej, ktorým bolo zastavené konanie vo veci odvolania žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorým bolo cenové konanie zastavené.

Týmto procesným návrhom žalobca žiadal prerušiť konanie a podať návrh Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) na začatie konania o súlade čl. 1 § 1 zákona č. 429/2008 Z. z. o podávaní cenových návrhov obchodných spoločností a o zmene a doplnení zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov v znení účinnom do 30. apríla 2011 (ďalej len „čl. 1 zákona č. 429/2008 Z. z.“) s čl. 1 ods. 1, čl. 20 ods. 1, 3 a 4 a čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“).

Krajský súd svoje uznesenie odôvodnil poukazom na ustanovenie § 109 ods. 1 písm. b/ OSP s tým, že ustanovenie § 109 OSP upravuje jednak prekážky konania zapríčínujúce obligatórny postup konajúceho súdu v podobe prerušenia konania (§ 109 ods. 1 OSP) a jednak prekážky, vyskytnutie ktorých dáva súdu možnosť konanie prerušiť (§ 109 ods. 2 OSP). Dôvodil, že prerušenie konania prichádza do úvahy

vtedy, ak počas konania nastane prekážka postupu konania, ktorá je v zásade odstrániteľná procesným postupom súdu. V istých prípadoch tak súd musí konanie prerušiť, v iných prípadoch buď konanie preruší, alebo urobí iné vhodné opatrenia na bezprieťahové odstránenie vady konania.

Pri svojom rozhodovaní vychádzal krajský súd aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“), ktorý vo veci sp. zn. I. ÚS 53/2010 k povinnosti všeobecného súdu prerušiť konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b/ OSP uviedol, že „k porušeniu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne rozhodnutie v danom prípade môže dôjsť len v prípade, ak všeobecným súdom zvolený procesný postup (neakceptovanie návrhu sťažovateľa podľa § 109 ods. 1 písm. b/ OSP) dosiahne takú intenzitu, ktorá ovplyvní rozhodnutie vo veci samej“ a vo veci sp. zn. II. ÚS 269/09 uviedol, že „všeobecný súd je povinný vždy dbať na to, aby rozhodoval na základe ústavne súladnej normy, k čomu mu slúži spravidla ústavnokonformný výklad, ale niekedy aj ultimatívna možnosť podať návrh na preskúmanie súladnosti právnej normy ústavným súdom. Ak však účastník konania odôvodneným spôsobom podnieti, aby všeobecný súd podal návrh ústavnému súdu na preskúmanie zákonnosti súladu aplikovanej normy s ústavou, má všeobecný súd v zásade tieto možnosti: buď vykoná ústavne konformný výklad právnej normy, alebo vysvetlí, prečo považuje bez ďalšieho právnou normu za ústavne súladnú, alebo sa stotožní s návrhom účastníka a podá vec ústavnému súdu. V tomto zmysle nemožno pod domnienkou (čl. 144 ods. 1 ústavy), či pod dospením k záveru (§ 109 ods. 1 písm. b/ OSP) rozumieť úplne voľnú úvahu súdu“.

Citujúc ďalej krajský súd taktiež uviedol, že „z ústavy ako priamo záväzného a aplikovateľného práva vyplýva subjektívne právo účastníka na rozhodnutie, ktoré je v súlade s ústavou, resp. na rozhodnutie vychádzajúce z ústavne súladnej normy, na súdnu ochranu jeho základných práv a slobôd, nie však automatické subjektívne právo na podanie návrhu na ústavnom súde. Všeobecný súd je povinný korektne sa vysporiadať s uvedeným podnetom jedným z troch označených spôsobov tak z hľadiska hmotných základných práv, ako aj z hľadiska riadneho odôvodnenia vyžadovaného právom na súdnu ochranu“.

Na základe vyššie uvedeného rozhodol krajský súd, že konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b/ OSP nepreruší, keďže prerušenie konania z tohto dôvodu závisí výslovne od záveru súdu prejednávajúceho vec o nesúlade všeobecne záväzného právneho predpisu s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, a názor účastníka konania je v tomto smere irelevantný. Krajský súd sa s podnetom žalobcu vysporiadal tak, že ako všeobecný súd vykoná ústavnokonformný výklad právnej normy, prípadne vysvetlí, prečo považuje bez ďalšieho právnou normu za ústavne súladnú. Môže tak pritom urobiť v rozhodnutí vo veci samej alebo pred rozhodnutím ako výsledok svojej úvahy (záverov).

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, žiadajúc napadnuté uznesenie zmeniť a konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. b/ OSP z dôvodov uvedených v návrhu žalobcu z 27. apríla 2012.

Žalobca v odvolaní k možnosti ústavne konformného výkladu čl. 1 zákona č. 429/2008 Z. z. (pomenúvaného žalobcom ako „Lex SPP“, ktorú terminológiu krajský súd v záujme autenticity opisu obsahu žalobcovho podania na príslušných miestach zachováva - poznámka najvyššieho súdu) uviedol, že nie v každom prípade je možné napraviť namietaný nesúlad ústavne konformným výkladom aplikovanej právnej normy. Všeobecný súd musí pri výbere relevantného postupu v otázke súladnosti právnej normy vždy zohľadniť predovšetkým špecifiká individuálneho prípadu, najmä či je vôbec možné ústavne konformnou interpretáciou preklenúť namietaný nesúlad označenej právnej normy.

Poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 21/2008 z 23. septembra 2009, v ktorom ústavný súd vymedzil možnosť ústavne konformného výkladu právnej normy v konaní o súlade právnych predpisov, ako aj na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 212/06 z 28. júna 2006.

Vo svetle citovaných rozhodnutí ústavného súdu mal žalobca za to, že možnosť aplikovať ústavne konformný výklad dotknutého ustanovenia „Lex SPP“ s ústavou s ohľadom na jeho znenie a namietané dôvody nesúlady s normami vyššej právnej sily je mimoriadne obtiažna a diskutabilná. Závažnosť a intenzita rozporu namietaných ustanovení „Lex SPP“ s ústavou skôr svedčia záveru, že vykonať výklad spôsobilý v plnej miere zaručiť ochranu označených základných práv žalobcu možné nie je. So zreteľom na znenie a normatívny obsah napádaného ustanovenia „Lex SPP“ v spojení s dôvodmi jeho ústavnej

nekonformnosti je ťažko predstaviteľné, že v posudzovanom prípade bude možné takýto postup uplatniť za súčasného rešpektovania medzi takéhoto výkladu.

K možnosti, že krajský súd zdôvodní v rozhodnutí vo veci samej, prečo považuje „Lex SPP“ za ústavnú súladnú normu, žalobca zdôraznil, že z dôvodov uvedených v návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ OSP žalobca nepovažuje alternatívu ďalšieho postupu súdu spočívajúcu v zdôvodnení súladnosti čl. 1 „Lex SPP“ za reálne možnú. Miera rozporu čl. 1 „Lex SPP“ s ústavou a dodatkovým protokolom je podľa žalobcu natoľko zjavná, že táto súdom naznačená možnosť riešenia namietaného nesúladu nie je v tomto konaní uplatniteľná.

Žalobca považoval za pravdepodobné, že meritórne rozhodnutie založí právo účastníkov podať voči nemu odvolanie, pričom aplikácia „Lex SPP“ môže byť relevantným odvolacím dôvodom. Vzhľadom k závažnosti zásahu do práv žalobcu spôsobeného „Lex SPP“ by preto podľa žalobcu z pohľadu hospodárnosti ďalšieho konania bolo účelné, aby sa všeobecný súd pokúsil o definitívne vyriešenie otázky súladnosti „Lex SPP“ v najskoršom možnom štádiu konania spôsobom, ktorý bude musieť byť rešpektovaný aj v ďalších štádiách konania.

Poukázal na to, že v súčasnosti sú na krajskom súde vedené na obdobnom skutkovom a právnom základe viaceré konania medzi rovnakými účastníkmi, preto rozhodnutie ústavného súdu podľa čl. 125 ústavy by bolo aplikovateľné na všetky tieto konania. Ak by súd zvolil cestu ústavne konformného výkladu „Lex SPP“ a jeho aplikácie v danom prípade, išlo by o postup uplatniteľný iba v tomto konaní. Je otázka, či by v súlade s § 159 ods. 2 OSP bolo možné požadovať rovnaký výklad namietaného ustanovenia „Lex SPP“ aj od iných senátov krajského súdu. V záujme dosiahnutia právnej istoty je preto podľa žalobcu namieste postupovať v súlade s ustanovením § 109 ods. 1 písm. b/ OSP, čo ďalej prispeje aj k hospodárnosti tohto i ďalších súvisiacich konaní.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení dal do pozornosti, že s účinnosťou od 01. mája 2011 bol zákon žalobcom nazvaný ako „LEX SPP“ zákonom č. 117/2011 Z. z. zrušený.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal uznesenie krajského súdu v rozsahu a z dôvodov odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech.

Vzhľadom na poučenie o možnosti podať opravný prostriedok uvedené v napadnutom uznesení sa najvyšší súd zaoberal otázkou prípustnosti odvolania voči napadnutému uzneseniu krajského súdu.

Najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že skutočnosť nesprávneho poučenia účastníkov konania o prípustnosti či neprípustnosti podania opravného prostriedku proti napadnutému uzneseniu zo strany krajského súdu, nezakladá ich procesnú legitímáciu jeho uplatnenia, keďže jeho prípustnosť nie je vylúčená ex lege. Uznesenia, proti ktorým odvolanie nie je prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanovení § 202 ods. 2 a 3 OSP, pričom uznesenie súdu prvého stupňa o prerušení konania, resp. o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ OSP v ňom uvedené nie je, a teda je uznesením, proti ktorému je odvolanie prípustné.

Podľa čl. 144 ods. 2 ústavy ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd záväzný.

Podľa čl. 130 ods. 1 písm. d/ ústavy ústavný súd začne konanie, ak podá návrh súd.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b/ OSP súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v takom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Aktívne legitimovaným subjektom na podanie návrhu ústavnému súdu na začatie konania podľa čl. 125 ústavy je všeobecný súd, ak má pochybnosť o súlade právneho predpisu, ktorý má pri rozhodovaní použiť, s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Účastníkovi konania pred všeobecným súdom (fyzická alebo právnická osoba) nepatrí aktívna legitimácia v konaní o abstraktnej kontrole ústavnosti, tzn. Ani v prípade, že sa domnieva, že nesúlad právnych predpisov rôznej právnej sily existuje, nemá k ústavnému súdu priamy prístup.

V zmysle judikatúry ústavného súdu pochybnosť o tom, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, musí mať konajúci súd. Na podanie návrhu ústavnému súdu za účelom začatia konania o súlade právnych predpisov nemá vplyv skutočnosť, že takúto pochybnosť prejavil účastník konania. Predloženie návrhu na preskúmanie súladu právneho predpisu s ústavou alebo medzinárodnými dohovormi je teda činnosť súdu, ktorý návrh podáva, a predseda senátu, ktorý návrh predložil, musí prijať osobné (vnútorné) presvedčenie, že je nutné takýto návrh predložiť ústavnému súdu. Ide teda o osobné presvedčenie sudcu a nie presvedčenie účastníka konania, ktorému by predseda senátu „robil poštára“ s ústavným súdom. (pozri k tomu uznesenia ústavného súdu, sp. zn. III. ÚS 99/08 z 01. apríla 2008 a sp. zn. II. ÚS 420/2010 zo 06. októbra 2010).

Súdu vzniká povinnosť postupu podľa § 109 ods. 1 OSP teda len v prípade, že v konaní pred ním budú zistené podmienky pre takýto postup, a to v rozsahu a intenzite, že súd bez toho, aby vec predložil Ústavnému súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúlade podľa § 109 ods. 1 písm. b/ OSP, nebude môcť zákonným spôsobom rozhodnúť. To, či na tento postup boli naplnené podmienky, posúdi len a len súd sám.

Ak teda krajský súd v konaní vo veci žalobcu dospel k záveru, že nie je dôvod na postup podľa § 109 ods. 1 písm. b/ OSP, pretože môže vo veci rozhodnúť aj bez toho, aby svojím rozhodnutím prevzal na seba výlučné právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky, a aby negatívne ovplyvnil zákonnosť rozhodnutia vo veci samej, nie je, rozhodne nie v tejto fáze konania, namiesto spochybňovať tento jeho právny záver, ktorý v odôvodnení dotknutého uznesenia riadne a dostatočne odôvodnil.

Z odvolania žalobcu a ani z jeho podania z 12. októbra 2012, a to ani na základe rozsiahlej argumentácii žalobcu obsahujúcej mnohé poukazy na rozhodovaciu činnosť súdov Slovenskej republiky a právnu teóriu, nevyplyvajú žiadne relevantné námietky vecnej či právnej správnosti odvolaním napadnutého uznesenia krajského súdu.

S ohľadom na uvedené, najvyšší súd zistiť vecnú a právnu správnosť rozhodnutia krajského súdu toto potvrdil (§ 219 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Na záver najvyšší súd dodáva, že uznesenie krajského súdu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania v spojení s uznesením odvolacieho súdu nebude predstavovať prekážku veci právoplatne rozhodnutej v

prípade, ak by súd počas ďalšieho priebehu konania dospel k záveru o nesúlade čl. I zákona č. 429/2008 Z. z. s ústavou či medzinárodnou zmluvou. O „totožnosť vecí“ na tento účel totiž ide iba v prípade zachovania vnútorného presvedčenia súdu o neexistencii potreby prerušiť konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP, ktoré tu bolo v čase rozhodovania o zodpovedajúcom návrhu žalobcu.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.